

ÂDÂB VE ERKÂNINA UYULARAK GUSLETMEK (4)

(...dünden devam)

Peygamber(s.a.v)'in, çıplak ayakları üzerine meshettiğine dâir rivâyetler de varsa da hadîslerin çoğu, onun, ayaklarını yıkadığını ifâde etmektedir. Dediğimiz gibi Ca'fe-riyye Şî'ası, "Erculikum : ayaklarınız"

ı meksur (esre) okuyup, Allah Elçisinin, ayak-la-rını meshettiğine dâir hadîsleri, çıplak ayakları üzerine meshettiği şeklinde yorumlar ve çıplak ayağa meshetmenin farz olduğunu söylerler.

Taberî'ye göre "Erculikum : *Ayaklarınız*" kelimesini, kendi yanın-daki "*ru'ûs*" üze-rine atfetmek daha uygundur. Kur'ân meshi emretmiştir. Ancak yüzün tamamı nasıl yıkanıyorsa ayakların tamamını da öyle meshetmek gerekir. Yalnız bir kısmını meşhet-mek yetmez."

(
Câmi'u'l-beyân: 6/83-84
)

Muahhar (daha sonra gelen) fıkıhçılara göre Allah Resûlü'nün abdestte ayaklarını meshettiğine dâir hadîsler, çorap veya mest üzerine meshettiği veya hafifçe yıkadığı anlamındadır. Fakat Medine gibi sıcak yerde çorap veya mest giymek âdet olma-dığından, bu yorum pek tutarlı değildir. Rivâyetlerde geçen *uffeyn* (iki mest), Allah Elçisinin, ayaklarına giydiği, ayakkabı niteliğindeki terliklerdir. Yoksa o sıcakta mest giyilmez. Allah'ın Elçisinin, Habeş kralı Necâşî'nin kendisine hediye olarak gönderdiği siyah, sade mestler üzerine meshettiği rivâyet edilir

(
Ebû Dâvûd, Tahâret: 60; Tirmizî, Libâs: 29; İbn Mâce, Tahâret: 84; Libâs: 31; İbn Hanbel, Müsned 5/352
)
.

Habeş kralının Peygamber'e gönderdiği hediye, bugünkü anlamıyla kundura olabilir. Çünkü bir Hristiyan olan Habeş kralı, abdestte üstüne el sürülecek bir abdest aracı anlamındaki mesti bilmez. O, eğer göndermişse abdest mesti değil, ulu kişilere yakışır bir ayakkabı göndermiştir.

Âyetin devamında "Eğer hasta, yahut yolculukta iseniz, yahut biriniz tuvaletten gelmişse, yahut

*da kadınlara dokunmuşsanız
temiz toprağa teyemmüm edin
(Toprağı)*

(bu durumlarda) su bulamadığınız tak-dîrde

yüzlerinize ve ellerinize sürün."

Cümle-siyle, su bulunmadığı takdîrde temiz toprakla yüzün ve ellerin (kolların) meshedilmesi emredilmiştir.

Yani abdestte yıkanması gereken uzuvların teyemmümde meshedilmesi emredilmiş; fakat abdestte meshedilecek uzuvlar, mesihten düşürülmüş tür.

Bu da Şa‘bî’nin dediği gibi, ayakların yıkama değil, mesih organı olduğunu kanıtlar.

Meshedilecek organın hâiline (üstünde bulunan giysi ve sargıya) da mes hedilir ama yıkama uzvunun hâiline meshedilemez, hâil çözülüp organın yıkanması gerekir. Bundan dolayı başa sarılan sarık, ayağa giyilen çorap veya mest üzerine meshedilebilir. Ama yıkama organları üzerinde elbise varsa onlara mes hedilmez, onların sıvazlanıp organın yıkanması gerekir.

(devamı yarın..)